5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 237

DUMINICA 28 (9) AUGUST 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 80
Idem pag IV „ 50
anunţuri şi reclame 3,50 linia
anunţuri sau informaţiuni mortuare după mărime dela 20–150 lei

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Bulgarii respinşi la Bazargic

Să nu uite Bulgarii...

De îndată ce-au ştiut că am intrat în războiu cu Austro-Ungaria, Bulgarii s'au aruncat asupra graniţei noastre.

Ca şi cânele care se gudură până se apropie şi muşcă, fără îndeplinirea nici uneia din formele întrebuinţate între popoarele şi Statele civilizate, fără declaraţie de războiu, hunii pe cari numai Geniul Răului i-a aşezat în coasta noastră peste Dunăre ni-au sărit în spate, hoţeşte, ca cei din urmă dintre mişei.

De ce?

Nedreptăţitu-i-am pe dînşii declarând războiu Austro-Ungariei care chinueşte de o mie de ani şi sufletul şi trupul fraţilor noştri, atâtor milioane de fraţi?

Au Bulgarii consângeni în Transilvania, în Bucovina, în Banat, ca să fie supăraţi că am trecut Carpaţii?

Urmărim noi vreun scop vrăşmăşesc cuiva şi lor în deosebi?

Nu. Oricât de răi ar fi bulgarii, asta nu pot s'o spuie, necum s'o dovedească.

Dar sunt aliaţi cu Austro-Ungarii şi ne duşmănesc fiind că ne războim cu aceştia ?..

Ne duşmăneau ei şi când eram prieteni cu Austro-Ungaria, fiind că sunt hrăpăreţi; dar asta nu e de ajuns. Germania principala aliată a Austro-Ungariei, n'a tăbărît asupra Italiei nici după un an dela declararea războiului între aceste din urmă două ţări. Atunci?

Atunci nu e decât o singură explicaţie: Bulgarii s'au făcut slugile duşmanilor noştri de moarte, slugile blestemate ale blestemaţilor Unguri.

Nu-i mişcă pe dînşii idealul măreţ al desrobirii fraţilor lor — au dovedit-o la 1913 şi 1915 — nu-i mînă pe dînşii aspiraţii fireşti şi nobile, ci gânduri spurcate, aspiraţii ticăloase de jaf, de omor, de pustiire, de stăpînire silnică — îi mişcă şi-i mînă duhul Diavolului.

Ei bine! îşi vor primi răsplata după gândurile şi faptele lor...

Au putut să pună mâna hoţeşte pe un oraş al nostru; au putut ei să rănească mişeleşte un număr de soldaţi români cari nu făceau alt decât să păzească graniţa.

Dar ulciorul nu merge de multe ori la fântână...

Ne-am vărsat sângele la 1877-78 ca să-i smulgem din ghiarele turcilor—cu cari acuma sunt fraţi de cruce; i-am adăpostit în vremea robiei şi i-am ajutat fel şi chip ca să scape de sub jug; de când au şi ei Stat independent—n'ar mai fi fost!—i-am înlesnit cât am putut.

Acum, când după atât amar ne-a venit vremea să pornim şi noi întru îndeplinirea idealului nostru naţional ce nu vatămă pe nimene şi poate folosi tuturor, acuma bulgarii—cari spurcă cele sfinte, când pretind că luptă şi ei pentru idealul lor naţional—ni sar în spate.

*

Să nu uite asta...

ION POPESCU

Succese italiene

Roma, 22. — *Buletinul nostru de războiu din 1 Sept. st. n. a descris raidul strălucit executat în ziua de 30 August st. n., de către bersaglierii noştri în Albania, pe munţii Gradist şi Trubeş, spre est de tabăra noastră din Valona, scopul acestei operaţiuni fiind de a uşura ocupaţia poziţiunei din Tepeleni, mai în jos. Această ocupaţiune fiind un fapt îndeplinit, bersaglierii noştri s'au înapoiat în aceeaşi zi pe malul sting al rîului Vojusa.*

Pe baza acestui fapt, comunicatul oficial austriac din 2 Sept. st. n., a crezut că poate afirma că forţele italiene cari trecuseră Vojusa în ziua de 30 Aug. st. n., fiind ocupate de flanc şi de front, după o luptă de două zile, au fost alungate.

E vorba aci de una din minciunile obişnuite ale comunicatelor austro-ungare în scopul evident de a încerca să mai susţie moralul deprimat al armatei şi al populaţiunei monarhiei.

In realitate, coloana de bersaglieri trimisă de comandamentul nostru dincolo de apa Vojusa, spre a atrage acolo atenţiunea inamicului şi a uşura astfel însemnata operaţiune în contra localităţei Tepeleni, avea ordinul de a se înapoia spre malul sting al Vojusei de îndată ce va fi înştiinţată despre ocuparea obiectivului stabilit. Aşa a şi făcut, după ce a dat duşmanului o singeroasă lecţie de care îşi va aduce aminte mult timp.

Satele Klos şi Hekal, puternic organizate din punctul de vedere al apărării, au fost cucerite cu asalt şi distruse. Vrăjmaşul, care le apăra, după o rezistenţă învrşunată şi după ce a părăsit pe teren numeroase cadavre, a trebuit să fugă în grabă şi cu mare dificultate spre munţii din apropiere. 72 prizonieri, printre cari 41 soldaţi austriaci, o pradă bogată de arme, muniţiuni şi diferite materiale de războiu au fost trofeele acestei acţiuni strălucite care s'a făcut în singura zi de 30 Aug. st. n., iar nu în două zile după cum afirmă descrierea fantazistă a comunicatului austriac. In timpul acesta, bersaglierii şi detaşamentele teritoriale au ocupat satul Drizar, organizat puternic pentru apărare.

Inamicul care nu se putea resemna la astfel de pierderi de poziţiuni, a deschis de pe Haderbej, spre nord de muntele Gladirt, un foc violent de artilerie şi se pregăteau să dea un atac înconjurător în contra trupelor noastre, dar acest plan a fost dejucat printr'un atac dat de noi în direcţia Haderbej, unde bersaglierii noştri au oprit ameninţarea de un contraatac duşman şi au ocrotit aripa stângă a trupelor noastre. Rezultatul acestei acţiuni victorioase a fost că întregul bazin de pe malul sting al rîului Vojusa între Kuta şi Ciorusit a fost complet curăţat de duşmani. Afară de 34 de prizonieri austriaci, vrăjmaşul a mai lăsat pe teren numeroşi morţi, printre cari doi ofiţeri. (Stefani).

UN REZUMAT
AL PROGRESELOR RUSEŞTI
— Siguranţa în triumful definitiv —

Petrograd, 23.— Cartierul imperial.— Acum un an de zile în ziua de 23 August 1915, împăratul Rusiei a trimis armatei şi marinei un ordin de zi privitor la luarea comandamentului tuturor forţelor de uscat şi de mare care operează pe teatrul de războiu.

Acest act s'a făcut în momentul când, cu o enormă întrebuinţare de muniţiuni şi cu nişte forţe superioare, în August şi Septembrie 1915, vrăjmaşul a dat o presiune în direcţia oraşului Vilna, ameninţând într'un mod serios atât aripa noastră stângă cât şi linia noastră de apărare pe Dvina şi spatele armatei noastre care opera în nordul regiunei din Polesia.

Contramanevra noastră, comandată de şeful nostru suprem, a înlăturat lovitura inamicului, silindu-l să treacă dela ofensivă la defensivă.

Pe rîul Pripet şi până la graniţa Românieі, dela primele zile în cari împăratul a luat comandamentul forţelor armate, trupele noastre reluînd ofensiva în direcţia oraşului Tarnopol, au dat austro-germanilor o puternică lovitură, care a avut ca rezultat să ne dea în mîinile noastre 40.000 de prizonieri şi o pradă bogată.

Contramanevra noastră şi succesele repurtate în direcţia de la Tarnopol au oprit înaintarea vrăjmaşului în interiorul Rusiei şi au pus capăt devastărilor ulterioare în provinciile noastre.

O muncă fără preget şi fără răgaz, în întreaga Rusie, ne a dat putinţă să adunăm forţe proaspete şi mijloace tehnice spre a constitui o armată care cuprinde mai multe milioane de oameni şi dispunînd de tot materialul trebuincios. După ce trupele noastre au întreprins la finele anului 1915, pe rîul Strypa, lîngă Cernăuţi şi, la începutul anului 1916, în apropiere de oraşul Postawa, o serie de operaţiuni pregătitoare, după care, la un semn dat de împărat, şi cu un succes măreţ, de la 22 Mai, armatele noastre din frontul de sud au străpuns frontul inamic în Volhinia, în Bucovina şi în Galiţia, deşi puternic întărît cu toate mijloacele tehnice, întrebuinţînd mari cantităţi de fier, de beton, de sîrmă ghimpată, etc.

Ocupaţia întregei Bucovini şi a Galiţiei de miază-zi de trupele noastre a stabilit o strânsă joncţiune între aripa noastră stângă şi armata română actualmente aliată, şi care a mai luptat alăturea de noi în contra unui duşman comun în războiul de la 1877—78.

In Caucazia, armata noastră, cu toate condiţiunile grele ale climei şi în ciuda dificultăţilor terenului, după un ordin dat de împărat, de la începutul anului 1916, a fost cucerită cetatea Erzerum, care ne-a dat în stăpînire nu numai Armenia, dar şi Asia Mică turcească.

Puţin mai târziu, trupele noastre au cucerit cea mai mare parte din Armenia, Kurdistanul, Lazistanul cu centrele lor: Trebizunda, Raiburt, Erzindjan şi Muş.

In acelaş timp, trupele noastre din Persia au ajuns în Mesopotamia, unde s'au întîlnit cu trupele engleze.

Toate aceste operaţiuni în conexitate cu declaraţia de războiu Austro-Germaniei, făcută de România, au constituit pe o întindere de mai multe mii de kilometri, între Marea Baltică şi Golful Persic, unicul şi puternicul front ruso-anglo-român.

In cursul anului trecut, sub înaltul comandament al împăratului, sforţările tuturor Aliaţilor au stabilit unitatea scopurilor de dobîndit de către toate armatele aliate, după care ofensiva executată pe diferitele fronturi de luptă după un plan larg combinat, sistematic executat şi într'un mod simultan, a oţelit credinţa Aliaţilor în forţele şi calităţile lor militare, dîndu-le siguranţa în triumful definitiv al cauzei lor drepte.

Astăzi, după un an de comandă supremă a împăratului Nicolae, trebuia dat un rezumat de progresele făptuite de când în ziua de 23 August 1915, împăratul a scris, cu propria sa mînă, că scopul de îndeplinit era următorul: cu o credinţă fermă în ajutorul Providenţei şi o siguranţă neclintită în victoria finală, să se desăvîrşească sfînta datorie de a apăra Patria până la capăt. (Westnik).

DEMONSTRAŢII
împotriva Italiei şi României la Berlin

Roma, 21.-(Întârziată). Din Amsterdan: La Berlin a avut loc o demonstraţie ostilă la adresa Italiei şi României. Poporul de jos, după ce a tras cu pietre, spărgând geamurile ambasadei italiene, a năvălit în strada Matthäikirch, reînoind actele sale sălbatice sub ferestrele legaţiunei române. (A. T. I.)

DIN GRECIA

Paris, 24. — Ziarele franceze comentează svonurile despre evoluţiunea guvernului grecesc.

„Le Gaulois" crede că Franţa trebue să rămîie cu totul sceptică.

D. Clémenceau, în ziarul „L'Homme enchaîné", după ce a demonstrat solidaritatea tuturor popoarelor, în independenţă ca şi în slavie, adaogă următoarele:

„România îşi vrea dreapta ei parte din viaţa naţională; se pregăteşte s'o ia voinicește dela maghiari, şi asupritorii, instrumente dezonorate ale Germaniei, au să fie puşi la locul lor.

„Dacă Grecia va alege ca să ajute pe conducătorii inamicilor lor ereditari în contra noastră şi a aliaţilor noştri, vom şti să desfăşurăm forţele trebuincioase ca să-i cuminţim pe toţi. Să o ştie Grecia aceasta". (Havas).

PRIMIREA
corespondenţilor ziarelor româneşti din Paris de d. Briand

Paris, 24. — D. Briand, preşedintele consiliului, a primit, azi dimineaţă, pe corespondenţii ziarelor româneşti: l'Indépendance Roumaine, Viitorul, Universul şi Epoca, *cari i-au exprimat toată mulţumirea că văd România intrînd în acţiune alături de Înţelegere. S'au felicitat că acest pas, la care a contribuit şi acţiunea guvernului francez leagă şi mai mult amicia tradiţională a celor două popoare.*

D. Briand le-a spus că se simte fericit că participarea la războiu va permite României să-şi realizeze aspiraţiile naţionale. (Havas).

CU PRIVIRE LA LUPTELE
DELA TURTUCAIA
— Un episod dintr'o grandioasă operă —

Înregistrînd înaintarea vertiginoasă a armatelor noastre,—care a uimit Europa întreagă şi care umple de o legitimă mîndrie sufletul românilor şi al întregei latinităţi, — înregistrînd splendidul fapt de arme constituit de trecerea trupelor noastre peste un întreg sistem de munţi pe o întindere de 600 kilometri, fără pierderi, am urmărit toţi, cu inima bătînd puternic, marşul unei armate care din primele clipe s'a încununat cu glorie.

Marile izbînzi cer, în viaţă, sacrificii mari.

Bucuria primelor noastre izbînzi — cari constituesc o sigură garanţie a viitorului — era bucuria strigătoare a omului care se vede stăpîn pe soarta ce şi-o croieşte.

*

Capitala avu în cuprinsul ei, din primele zile, pe cei dintîi răniţi, pe cei ce plătiră nobilul tribut al singelui lor pentru primele noastre garanţii ale victoriei.

Capitala care exalta şi-şi striga bucuria, deveni într'o zi o Capitală mîndră şi tăcută, plină de duioşii stăpînite, hotărîtă şi calmă, conştientă de sacrificiile prin care se plătesc izbînzile.

Un om slăbit stă azi pe patul unui spital. El are flori pe masă. Douăzeci de ochi îl privesc învăluindu-l în grijі şi tot atîtea mîini îi schimbă pansamentul şi-i netezesc aşternutul alb. — Căci omul are un picior sfărîmat de mai jos de genuchi. El înaintase cu o bravură dispreţuitoare a primejdiei şi, după ce a doborît zece duşmani, a căzut şi el rănit.

Alături de el, un altul, are amîndouă mîinile rănite, cîteva degete retezate: după înaintare şi salvă, venise lupta cu baioneta, corp la corp, şi el, apucînd puşca de ţeavă, zdrobise cîteva capete duşmane, pînă cînd o sabie i-a lovit degetele.

Negreşit, pentru zece inşi doboriţi, nu-i mult să ai un picior rănit. Şi e aşa de slab răspuns retezarea cîtorva degete ale mîinilor cari au sfărîmat cîteva capete, lovind din plin!

Dumnezeule! nu se putea altfel!

*

Da, războiul e privaţiunea şi strîmtorarea — cari dau naştere sforţărei eroice —; e suferinţa şi greul — cari nasc oţelirea şi ingeniozitatea —; e primejdia, e moartea duşmanului şi poate şi a ta, — în vederea scopului atît de înalt care e asigurarea vieţei altora, a neamului tău.

Priveliştе inspiratoare de simţiri înalte, un rănit e vocea permanentă şi de o vie elocvenţă a datoriilor pe cari le avem noi cei aflaţi.

S'a desfăşurat de curînd un episod dintr'o operă grandioasă. Acest episod e lupta de la Turtucaia, luptă al cărei rezultat, am arătat la vreme, a fost pentru moment favorabil inamicului.

Marele public cunoaşte, din chiar cuprinsul comunicatului oficial, că duşmanul a dat 10 asalturi puternice şi că de zece ori el a fost respins.

Acest mare public, însă, e firesc să nu cunoască în mod precis însemnătatea pe care acest fapt o are. Şi iarăşi, e firesc, acest public exagerează însemnătatea lucrului.

Ne facem o datorie de cinste arătînd populaţiunei că asemenea episode sunt de neînlăturat în toate războaiele, explicîndu-i că n'are niciun temeiu să se alarmeze şi că gravitatea pe care unii o atribuie acestui fapt este o exagerare.

De altfel, inamicul ne-a luat un punct care nu-i va rămîne multă vreme.

I-am smuls însă o serie de puncte şi i-am ocupat regiuni întregi pe cari stăpînindu-le în mod definitiv, îl punem într'o inferioritate deplină şi de nereparat.

Acestea sunt cîteva lucruri cari trebuiau amintite marelui public, atît de dispus azi să dea ascultare zvonurilor exagerate şi să exagereze el însuşi.

Nu putem încheia scurtele noastre aprecieri fără să relevăm un zvon care merită să fie spulberat de la început: s'au găsit „strategi de cafenea" sau de colţuri de stradă cari, în urma unei foarte „judicioase" argumentări, au găsit că „Bucureştii sunt ameninţaţi".

Este, încheerea acestei argumentări, sau un caraghioslîc care nu trebuie îngăduit, sau o nebunie căreia trebuie să i se spună pe nume.

M. Negru

Flota aliată la Pireu
— Comentariile presei italiene —

Roma, 24. — Tribuna *comentînd prezenţa celor 30 de vase de războiu ale Înţelegerei la Pireu, scrie: Ceea ce vrem de la greci este să nu exploateze împotriva noastră o situaţie care trebue stăpînită cu orice preţ de Aliaţi.*

Giornale d'Italia *crede că prezenţa flotei aliate în faţa Atenei va avea urmări cari nu vor întîrzia a se arăta în toată importanţa lor.*

Messaggero *observă că pe de o parte efortul concertat al Aliaţilor pe frontul unic şi pe de alta prezenţa flotei aliate în apele Aticei vor face ca să se audă fără zăbavă, la Atena, glasul înţelepciunei.*

Le Matin *scrie: Nu admitem ca trupele noastre să fie expuse la trădarea autorităţilor cline. (A. T. I.)*

Zeppelini doborâţi

Paris, 24. — *După o telegramă din Amsterdam, germanii mărturisesc că un zeppelin a fost doborît deasupra Londrei.*

O telegramă din Copenhaga anunţă că un al doilea zeppelin a căzut în marea Nordului. (Agenţia Radio).

Luptele depe Somme
—Comunicat oficial englez—

Londra, 24. — Generalul Haig comunică cu data de 23: Trupele noastre, cu toată rezistenţa îndărătnică a duşmanului şi cu tot potopul de ploaie, au înaintat aproape 1200 m. la est de satul Guillemont, punînd stăpînire pe pădurea Leuze.

Mai la sud, după o luptă aprigă, toate apărările inamice din jurul lui Falfemont pe un front de 900 m. au căzut în mîinile noastre. (Havas).

Aliaţii şi România

Roma, 21. — *(Întîrziată). — Ziarul* Matin *scrie: De cînd tricolorul român fîlfîie în mijlocul steagurilor Aliaţilor, soarta României e legată deapururi de soarta ţărilor aliate. România a avut încredere în Aliaţi, iar aceştia la rîndul lor îi vor arăta că încrederea sa e bine întemeiată.*

Le Temps *scrie: Regele Ferdinand s'a pus în fruntea poporului său, spre a-l călăuzi către cele mai înalte destine, pe cînd armata sa voinică va culege roadele politicei răbdătoare şi bine chibzuite a sfetnicului său, d. Brătianu. (A. T. I.)*

Marele cartier general
Comunicat oficial No. 12
Din 26 August 1916, ora 7 dim.

Frontul de Nord şi Nord-Vest

După lupte vii, s'au ocupat localităţile Toplita (Olah-toplicza), Sân-Mihai (Czik-Szent Mihaly), Deine (Czikdelne) şi Giurgeu Sân-Miclăuş (Gyorgyoszent-Miklos.

La sud de Mehadia s'a respins un atac al inamicului.

Frontul de Sud

Forţele ruso-române au respins pe bulgari la Bazargic (Dobrici).

Atacuri aeriene

Aeroplane inamice au aruncat bombe asupra Constanţei, rănind 2 femei şi un copil.

Telegrama
d-lui Briand către d-l I. Brătianu

Excelenţei Sale d-lui Brătianu, Preşedinte de Consiliu

Bucureşti

Naţiunea franceză întreagă aclamă hotărîrea prin care România ia în mod curajos locul său printre apărătorii cauzei dreptului şi civilizaţiunei. Sunt fericit de a fi interpretul ei şi al guvernului Republicei pentru a vă trimite feliciţările mele cele mai călduroase în momentul cînd nobila Voastră Patrie îndeplineşte acest mare act liberator. Nu mă îndoesc că sforţările noastre unite pentru triumful dreptului şi al civilizaţiunei vor asigura Aliaţilor victoria, care va permite României să realizeze aspiraţiunile sale naţionale.

Preşedintele Consiliului
A. Briand

Maiorul Moraht
şi ofensiva românească

Paris, 25. — Maiorul Moraht, criticul militar al ziarului „Berliner Tageblatt", recunoaşte izbînzile româneşti: „Presiunea României asupra Transilvaniei se măreşte din ce în ce. Invaziunea pregătită metodic de vrăjmaş a reuşit aproape pretutindeni, afară de sectorul sud al Orşovei. De ce oare numai această regiune e apărată? Nu putem încă să o indicăm, dar trebue să ne bucurăm că această apărare e eficace. Ar trebui însă ca germano-bulgarii să facă o sforţare serioasă.

„Frontul aliaţilor noştri se găseşte limitat acum de fluviul Mureş, curgînd din spre nord-est în spre sud-vest. Cu toate acestea, Românii folosindu-se de toate liniile laterale ale drumului de fier care pleacă de la linia principală T.-Severin-Bucureşti în spre sud, au aruncat trupe pe frontul Dunării. Românii oare se vor ţine în defensivă sau vor căuta să treacă fluviul? Nu putem încă să ghicim ce se va întîmpla.

„Nu avem de asemenea nici o ştire asupra înaintării marei armate ruseşti prin Dobrogea.

„In schimb, situaţia politică a fost lămurită în ultimele zile cînd Turcia şi Bulgaria şi-au făcut cinste împlinindu-şi datoria faţă de aliaţii lor şi au declarat războiu României. Aceasta e silită deci să aibe o atitudine mai prudentă". (Ag. Radio).

Telegrama
M. Sale ŢARUL RUSIEI către I. P. S. S. Mitropolitul Primat al României

M. S. Ţarul Nicolae al Rusiei, a trimis următoarea telegramă:

I. P. S. Sale Konon, Mitropolitul Primat al României

Fericit de a afla despre rugile comune ale clerului român şi rus, mă asociez din inimă la urările pe cari le faceţi pentru triumful cauzei noastre drepte.

Atotputernicul să acorde victoria apropiată armatelor noastre aliate care, împreună cu binefacerile păcii, va aduce României realizarea aspiraţiilor sale naţionale.

NICOLAE

Bulgarii înrolează
cu forţa

Paris, 24. — După o telegramă din Atena, dezertori bulgari sosiţi la Cojani spun că bulgarii înrolează cu forţa pe ţărani, pentru a ataca pe sârbi, dar numeroase dezertări s'au produs printre ţăranii bulgari. (Ag. Radio).

Greutăţile
noului împrumut de război din Germania

Roma, 24. — Din Rotterdam se telegrafiază lui „Daily Telegraph" că guvernul german a trimis aşezămintelor şi institutelor de binefacere o circulară cerînd sprijinul lor la subscrierea celui de al cincilea împrumut de război. Pe lîngă aceasta, guvernul imperial le impune de a-şi înainta registrele spre a se discuta plasarea tutulor disponibilităţilor lor în zisul împrumut (A. T. I.)

Mobilizarea Greciei

Paris, 25. — In toate cercurile politice şi chiar presa din Atena vorbesc de o nouă mobilizare a Greciei.

Convorbirile începute între miniştrii Înţelegerei şi d. Zaimis nu s'au terminat. D. Zaimis a avut lungi întrevederi cu ministrul Angliei.

„Vossische Zeitung" exprimă temeri asupra posibilităţei unei intervenţii a Greciei. (Ag. Radio).